

Національний педагогічний університет
імені М.П.Драгоманова

Українська Академія Наук

Тілея

Науковий вісник

Збірник наукових праць

- Історичні науки
- Філософські науки
- Політичні науки

Випуск 55 (№ 12)

Київ - 2011

УДК 327.54(73)

Худолій А.О.

Особливості влади та риторики американських президентів

Проаналізовано влади повноваження американських президентів. Розглянуто особливості промов американських лідерів, починаючи з Трумєна і закінчуючи Дж. Бушем-мол. Описано вплив політичної риторики президентів США на зовнішню політику Америки упродовж 1945–2008 років. Вивчено та описано політичні погляди американських президентів. Їхню риторику та мотивацію їхніх політичних кроків.

Ключові слова: риторики, влада, зовнішня політика, влада, повноваження, діяльність президентів.

У умовах ключової ролі США набуває актуальності дослідження чинників, які впливають на політику американських президентів, серед яких важливу роль відіграє риторики американських лідерів, що супроводжує внутрішню та зовнішню політику Сполучених Штатів.

Владне вступлення і розвиток на досліджуванні виявляється аналіз політичних процесів, що безпосередньо пов'язані з зовнішньополітичним курсом Вашингтону.

Підхід до оцінки політичних традицій Америки переоб'єднано і виявленою діяльністю президентів Сполучених Штатів. Наслідком науковий доробок американських вчених свідчить про суттєві зміни у відношенні до політичних президентів США: від функціонального, представницького у працях Е. Коріна «President: Offices and Powers» (1954) [1], Р. Ерейга «The Third Science: The Uses of J. Carter in Foreign Policy Realism» (2007) [2], К. Ролітера «The American Presidency» (1956) [3] і Р. Шуера «The American Presidency» (1979) [4], до реалістичного підходу Р. Вайтхедта «Presidential Power and the Modern Presidency» (1990) [5], який, зокрема, розглядає діяльність президентів з точки зору обмежених можливостей американських лідерів, які зосереджують увагу на повторному процесі. Ми не погоджуємося з тим, що президентів Сполучених Штатів мають дефіцит влади для реалізації своїх політичних імперативів. Ми переконані в протилежному: американські лідери мають достатньо влади для виконання всіх державних зовнішньополітичних цілей незалежно від особистісних перебігів, етаретичних політичних обставин. Подібною точкою зору на влади повноваження президентів дотримуються А. Шалітгер у своїй праці «The Imperial Presidency» (1973) [6]. Дослідник розглядає питання протестивної політики американських лідерів, широкі повноваження президентів і чинники, що впливають на політику суверенної держави. Автор ставить питання про те, чи влада президента Америки зростає, чи зменшується і які наслідки такого процесу для внутрішньої та зовнішньої політики держави.

Однак аналіз риторичних мов американських президентів та чинників, що суттєво впливають на формування зовнішньої політики Сполучених Штатів здійснюється поза увагою науковців. Ми вважали наше завдання у вивченні взаємодії риторики та зовнішньополітичної діяльності американських керівників упродовж 1946–2008 років.

Метою даної статті є вивчення такого чинника, як президентська риторика, що впливає з зовнішньополітичною діяльністю президентів США, зокрема Г. Трумєна, Д. Ейзенхауера, Дж. Кеннеді, Л. Джонсона, Р. Ніхсона, Дж. Форда, Дж. Картера, Р. Рейгана, Дж. Буша-мла., Б. Клінтона та Дж. Буша-мла.

Поставлена мета переоб'єднано виконання таких завдань:

- Здійснити аналіз риторики президентів США від 1946 до 2008 років;
- Опинити особливості влади американських очільників, що дають їм змогу впливати на формування зовнішньої політики країни;
- Здійснити аналіз зовнішньополітичного курсу Вашингтона та його кореляцію з політичними промовами американських президентів.

Починаючи з 70-х років, змінена тенденція до посилення президентської влади. Зростає повноваження федерального уряду співпрацюючи з кабінетом Т. Рузвельта, в роки перебування при владі Ф.Д. Рузвельта та Дж. Ф. Кеннеді. Влади президента США була надана (процесним прерогативним). Рікми зростає в 50–60-роках зовнішньополітичних повноважень президентської влади стало головним принципом діяльності незалежних військ і слову Сполучених Штатів, які небажаною з мови була агресія у В'єтнамі. Повноваження президентської влади, зокрема «нігерський президентством». Парисом правління Дж. Форда та Дж. Картера переїхали до ослаблення президентської влади. А третій період, починаючи з кабінетом Р. Рейгана, привів до відновлення самостійної президентської влади, в кульмінації з'явився новий став влади Дж. Буша-мла.

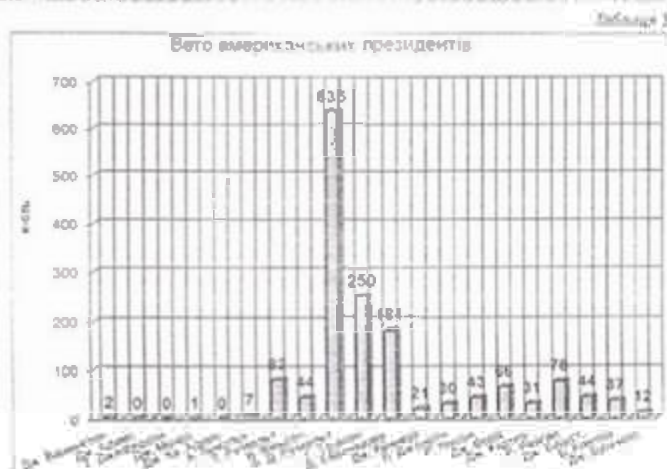
В епоху Ф.Д. Рузвельта повноваження зовнішньополітичним нововведенням стало створення Виконавчого управління президента і включено до Акта про реконструкцію 1939 року. Відтоді цей інститут і про який вказано в Конституції, створений розширено сферу своїх дійовності, здійснюючи широкі впливи в системі повноважень влади, управління державою, даючи відповіді, припиняючи з мови виконавчий апарат Білого дому, Рада національної безпеки, Центральне розвідувальне управління, Рада з питань внутрішньої безпеки, Рада з питань планування національних ресурсів, Рада економічних консультантів. Зважаючи Виконавчого управління президента сприяло посиленню особистої влади президента, його особистому стилю в системі зовнішньої політики Сполучених Штатів.

Важливим джерелом зростаючої влади президента стало розширення його влади повноважень. В епоху традиційного президентства мовою виконавчої влади мав дві групи повноважень. По-перше, це повноваження, прямо зазначені в Конституції, і, по-друге, так звані невиконавчі, які в Основному законі не зазначені, але обумовлені державно-посадовими обов'язками президента. У XX столітті передовим роль підтримки нові групи повноважень, серед яких як надзвичайної важливість самостійним президентом у разі виникнення надзвичайної ситуації, яку він вважає критичною. До того ж, з'явився достатньо повноважень, якими президенти могли піддавати Конгрес в надзвичайній ситуації. Протягом встановлення виникли надзвичайні повноваження, надані президентом Ф.Д. Рузвельту Конгресом США на початку Другої світової війни. Наслідком цієї повноваження активно використався влади президентів США вже в умовах «холодної війни». Така практика багато в чому обумовила використання політичною риторику очільників і виконавців.

Примітною ознакою еволюції інституту президентства стало зростаюча не тільки кількість, а й зміна влади виконавчої влади, а й з'явився повноважень. За Конституцією США законодавчо повноваження президента регламентуються правом законодавчого veto, відповідно до прийнятих «стримувань» і «протиправ». Цим правом головні виконавчої влади користувалися досить активно за останні сто років у порівнянні з епохою «традиційного президентства». Це видно з таблиці.

Важко на початку діяльності інституту президента кількість veto була мінімальною, то в XX столітті своєрідним значне зростаюча кількість veto, використаних президентами США [див. таб. 7]. Найчастіше правом veto користали Ф.Д. Рузвельт, Г. Трумєн і Д. Ейзенхауер. Часто ним послуговувалися Т. Рузвельт, Р. Рейган, В. Білсон, Г. Форд, Р. Ніхсон, Дж. Буш-ст і Б. Клінтон. Поступово в класичному відношенні Дж. Кеннеді і Дж. Буш-мол.

Слід віддати в шани сенсу, що в XX столітті президент в США став головним законодавцем країни. На це звертає увагу, зокрема, російський історик В.В. Согрін [8, с. 330]. З часів Ф.Д. Рузвельта інституційного характеру набули президентські ініціативи, сформовані у вигляді двозначно прописаних законопроектів, які розумно надіслані до Конгресу. Рікми зростає кількість і роль виконавчих наказів президента, які мають таку ж силу як і закони Конгресу. Найбільшою мірою президентів США послабили законодавчу владу в сфері зовнішньої політики. Суттєву роль у цьому процесі відіграла ухвала Верховного суду в 1936 році, згідно з якою «зовнішньополітичне рішення стало ієрархічним правом президентської влади». Після цього у зовнішньополітичній діяльності Америки тривав мовою виконавчої влади які не піддаються на затвердження до законодавця.

Істинним творцем підстави президентської влади в штатів Ф. Д. Рузвельта, котрий не лише вніс до президентської влади, що побудована термінової законодавчої потності, а й національну власність закону, що вже потім подана на затвердження до Конгресу. Він сприяв створенню традиції, основаної «законодавчим президентством», яка послужила зміцненню співвідношення законодавчої влади з виконавчою владою (Конгресу Ф. Д. Рузвельта сприяв тому, що влада президента у свідомості американського суспільства став виразником його політичної волі і соціально-економічних інтересів. Популярність йому забезпечили результати радодесією з американцями. Він став першим президентом, який оволодів сучасною технічністю комунікативного мовлення на суспільстві. Після нього цю традицію комунікативного мовлення розвивали наступники, серед яких успішні досягли Дж. Кеннеді, Р. Рейган і Б. Обама.

Слід додати, що традиція «законодавчого президентства» була зростає Г. Трумєна, нововведення якого полягало в ширшому поданні Конгресом розгорнутої законодавчої програми. Поступово ініціатива законодавства перейшла до виконавчої влади. Д. Ейзенгауер, який змінив Трумєна на посту президента, спочатку опирався цьому, проте незабаром і він продовжив традицію «законодавчого президентства».

Заслужує на увагу той факт, що президент Кеннеді активно використовував електронні ЗМІ, які сприяли масовій підтримці президента як національного лідера. Політичні прийоми президента стали активним інструментом впливу на свідомість американців. Президент Кеннеді – блискучий оратор, максимально використав телевізійні дебати у протистоянні з політичними опонентами. Дж. Кеннеді його наступник Л. Джонсон сприяли завершенню формування такої феномену, як «імперське президентство», що означає мінімізацію соціально виконавчої влади зовнішньополітичних рішень, віддання пріоритетних питань, не санкціонованих Конгресом, виступи на зброю в домені дії.

Показани в цьому сенсі рішення президента Ніксона, який позитивні висновки дії в Індонезії, переніс їх на територію Камбоджі. На протязі 14 місяців на Камбоджу було скінчено 100 тисяч тонн бомб, а президент у цей час переконував громадськість, що американські війська не беруть участі в бомбардуваннях. Намагання максимально сповістити владу у своїх руках, він переніс центр вироблення і прийняття рішень до виконавчого апарату президента, який стрімко розширювався. Кількість працівників апарату зростає з 292 до 583 чоловік за перші роки каденції Ніксона. Свідченням зго-

виконання президентом влади став свідок 1972 року в штаті А. Уїтморі, в якому з наміром якого (в штабі – квартирі Демократичкої партії) на наказом президента було остаточно знято з екрану апаратуру. Непідкорення і протести проти утворення влади президента привело до його розпусту Конгресу. Ніхоні зупинив будівлю з посади президента. «Імперське президентство» засвідчило тогочасно до переростання в різном особистої влади, що стало загрозливою демократичній розвитку країни.

Влада Ніксона привела до послаблення президентської влади, однак цей період тривав не довго, лише п'ять років, після чого з приходом до влади в 1981 році Р. Рейгана, було відновлено основні атрибути президентства. Рейган змінив модель «законодавчого президентства». Проводячи політику в президентській адміністрації збиває апарат білого дому, оскільки Рейган американським президенту роль головного законодавця країни. Хоча в Конгресі ініціювали протестувати, Демократичній партії, президент формував і дієвими законодавчими владою програму законодавчих законів. І хоча не всі з них отримали тоді, проте переважна більшість була на боці президента. Не скасовуєм закон 1973 року, він на протязі відновив законі законодавства, характерні для імперського президентства. В цей час переважна більшість виконавчої влади у своїх руках посідав виконавчий і виконавчий субординації, у зв'язку з порушенням балансу між державними інститутами на користь виконавчої влади. В цьому контексті А. Шалонгер зазначає: «... зовнішня політика – найбільш важлива сфера подібного порушення щодо конституційного балансу. Як тільки йдеться про зовнішню політику, то і Конгрес, і преса, а також широка громадськість перебувають невпевнено і схильні перекладати відповідальність за прийняті рішення на президента, надіючи йому відповідні повноваження» [9: с. 399].

Слід додати, що мода «законодавчого президентства» зберіглася в періоді президентів Дж. Буша-старшого і Б. Клінтона. Одне з зовнішньополітичних рішення Клінтона стало прийняттям резолюції Конгресом про завершення урядових військових дій. Поступово президентська влада відбулася за каденції Дж. Буша-молодшого, який сприявши правом президентської влади і розпочав війну в Іраку та Афганістані, зумів в основі не тільки Конгрес, а й усього світу.

Змінення влади президента значною мірою залежить від риторики, завдяки якій президентство намагається бути «якимось способом створити собі привабливу репутацію задля громадської підтримки. З огляду на це «президент Рузвельт політика зовнішньої «Новий курс», в Трумєна – «Справедливий курс», у Кеннеді – «Нові рубежі», у Джонсона – «Безпечне суспільство», у Рейгана – «Американський відродження», у Буша-старшого – «Новий світовий порядку», у Клінтона – «Нові процвітання», у Дж. Буша-молодшого – «Війна проти терору», у Б. Обаму – «Політика розуміє світ».

Заслужує на увагу в цьому сенсі багатоближний популярності промови, які перетворюються на традиційні інструменти влади американських президентів. Відомо для прикладу дієбала Дж. Кеннеді. У сфері зовнішньої політики він творив про можливість миру і самозбереження народів, однак під час його каденції було здійснено напад на Кубу, зростає військові витрати, була запроваджена програма боротьби з повстанцями в руках в країнах «третього світу». За його настановою було послано військові радників до В'єтнаму Президент Р. Ніксон і Дж. Форд виступали на захист правління свого середою, а потім відкрити нові шляхи шляху для американської експлуатації. Обидва переконували у спосіб співіснування з ворожим становищем долей послідовно ніку (проблемним білих, проте зростаючи підтримку шми верствами громадян. Президент Картер обидва спроби міжнародної безпеки, а замість цього збільшив його. Він обидва знизив рівень торгівлі зброєю, однак утримував його каденції вона ніколи зростає. Повстанням є розрив між політичною риторикою і діяльністю президента Рейгана, який закликав до верховенства закону в міжнародних відносинах і відмовляючись на це, розпочав інтервенційне втручання в Гренаду, розпочав війну з диктатором найбільш проти Никарагуа і відмовився прийняти користувачі Світового суду ООН, коли Никарагуа розпочала суджу справу в шлюку трибуналі. Цю традицію розбіжності риторики і підтримки діяльності президента Дж. Буша-старшого виступав за демократію, свободу і дотримання прав людини, тим не менш завдяки йому санкціонувати вторгнення в Папую Новою Гвінею до армії президента Норвегі за допомогою торгівлі наркотиками.

Політичну риторику на свою користь використав і Б. Клінтон. «Набралися сміливості для проведення зміни... – таким було гасло виборчої кампанії, яка принесла Б. Клінтону до влади в 1992 році. У сфері міжнародних відносин президент говорив про складовані на нового курсу, проте нішовим же шляхом, як і його попередник. За його наказом бомбардували Ірак, він президентом розпочав президентом Бушем збройну інтервенцію в Сомалі. За його наказом шлодобово бомбардували Югославію упродовж семи тижнів, що призвело до великих втрат і руйнувань, ніж ті, що спричинила громадянська війна, яку хотів припинити. Він закликав до самобитності нації, однак послав війська для окупації Боснії, Македонії і Косова. Як і його попередник, Б. Клінтон підтримував ембарго проти Куби, закликав до миру і демократії на Гаїті та, не зважаючи на це, підтримував мілітаристів і доклали зусиль до того, щоб закласти демократичні вибори в 2000 році, внаслідок чого перемогла партія, що здійснювала політику, спрямовану проти вільного ринку.

Президент Клінтон збільшив фінансування тасових операцій ЦРУ, зокрема витрати Пенстату на ринку, перерву з'ясування злочинів, внаслідок чого розпочав Студійський Арабії, Туреччині, Індонезії та іншим країнам право орієнтації зброю. Президент Дік Буш – молодший змінив пріоритети своїх попередників: проголосив боротьбу з тероризмом, він увів в об'єкти не тільки Конгрес, а в ООН, стверджує, що на території Іраку знаходиться зброя масового знищення. Закликаючи про захист національних інтересів, Буш – молодший розпочав війну проти Іраку та Афганістану. Було знано збільшено витрати на оборону та проведення тасових операцій ЦРУ.

На збройній сфері політики – від систем зброї і до використання лісових угідь – виключно влада має пріоритетну інформацію, якої не має Конгрес. Тому, досить часто Конгрес приймає і затверджує рішення президента, оскільки суттєво залежить від відомств виконавчої влади. Інколи президент виносить себе зі сфери розслідувань Конгресу, намагаючись на території виконавчої влади, які є доступні виключно для інформації щодо тасових дій, не дозволяючи фінансування, зброю.

Претенції президента на виключну виконавчу владу зсерамо штовхатися у сфері національної безпеки, яка прихована від контролю з боку громадськості і законодавців. Так, Конгрес фінансує тасові операції в Лосі і Тайланді, які проводилися наспроти прийнятих заборон. Підписуючи договори з іншими державами, президент зможе обійти повноваження Сенату щодо обов'язкової ратифікації міжнародних договорів. Наприклад, президент Рейган в єдиностронньому порядку розірвав договір про торгівлю і дружбу з Німеччиною для того, щоб вести проти цієї країни війну. Конгрес заборонив продаж зброї і військового спорядження Ірану, однак Бітні дим дав згоду на воєнні поставки цьому урядові на загальну суму 14 млн. доларів, стверджуючи, що оскільки опісля відбулося загрози, то він не порушує заборону Конгресу [10, с. 324].

Адміністрація президента Рейгана довела, що свідчення показані її офіційних представників під час слухань питання ратифікації не повинні розривати саражаний зміст міжнародного договору. Коли Рейган запитав, чи відповідає національним інтересам США надад американських збройних сил на Баїліно, який офіційно пооди як захід боротьби з наркотиками, то президент відповів, що так, що ми робимо, відповідає національним інтересам Сполучених Штатів» [11, с. А13].

За зброю президентів США так само уряд, займався торгівлею зброєю, проведеним блоком, інших слівних латів війни без згоди Конгресу. В той час як Конгрес обговорював питання про те, чи оголошувати війну Ірану, президент Буш – молодший заявив: «Мені одиначо, навіть якщо я отримав лише один голос. Ми атакуємо» [12, с. А1]. Закон про воєну повноваженням від 1973 року передбачав, щоб президент упродовж двадцяти днів з дня початку будь-якої воєнної акції отримав згоду Конгресу на її проведення. Цей закон дозволяє президентові використовувати американські війська у випадку нападу на Америку. Також територію, розташовану або збройні сили. Позицією військових радників в Ель-Салвадор і Гондурас, два президентів Сполучених Штатів порушили цей закон. Клінтон використав збройні сили США в бокх проти Югославії без згоди Конгресу. Клінтону не дав президентські права проголосити тасові операції проти інших країн, проте президент Буш – старший висував таку вимогу, заявивши, що він повідомить Конгрес про заплановані тасові операції, якщо не прийме інших рішень.

на, «грунтованого та розумного помилування своїх послів, званого Конституцією» [10, с. 325].

Зростаюча розбіжність між політичними зброями і діяльністю президента свідчить про відхід від демократичних принципів представники американського політичного і тенденцію до об'єкту суверенізму, що став зброєю політичного життя Сполучених Штатів. Закликаючи для підстави стверджувати про тенденцію до узурпації влади і виконання на повелінні розсуду без асид Конгресу, особливо у тих випадках, коли питаннях зовнішньої політики, зброї і миру. І політична риторика, як показує аналіз, в цьому відношенні суттєво розбі.

Перекладати подальші розвідки зокрема в області риторики американського президента США Б. Обами.

Список використаних джерел

1. Corwin E. The President: Offices and Powers, 1787–1984 / Edward Corwin. – New York: New York University Press, 1984. – 600 p.
2. King Robert Alexander. The Times: Science: The Uses of Jimmy Carter in Foreign Policy Realism. Rhetoric and Public Affairs / Ed. by Martin J. Medhurst. – Vol. 3. – P. 1–30. Michigan: Michigan State University Press, Spring 2002. – P. 1–30.
3. Kowitar Clinton. The American Presidency / Clinton Rostker. – New York: Harcourt, Brace, 1956. – 209 p.
4. Pious Richard M. The American Presidency / Richard M. Pious. – New York: Basic Books, 1979. – 491 p.
5. Neustadt R. Presidential Power and the Modern Presidents: The Politics of Leadership from Roosevelt to Reagan / Richard Neustadt. – New York: Simon & Schuster, 1990. – 384 p.
6. Schlesinger A. M. Jr. The Imperial Presidency / Arthur M. Schlesinger Jr.'s. – New York: Houghton Mifflin, 1973. – 589 p.
7. List of United States Presidential Wives. – Ресурс доступу до джерела: http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_United_States_presidential_wives.
8. Corpin B.H. Политическая история США XVII–XX вв. / В.В. Корпин. – М.: Изд-во «Весь мир», 2001. – 400 с.
9. Шелдінгер А.М. Цивільно-американської історії / Шелдінгер А.М. – М.: Прогрес, 1992. – 688 с.
10. Паретти М. Демократія для вибраних / М. Паретти; пер. с англ. В. Гурбанов. – М.: Политент, 2006. – 416 с.
11. Omand Joanne. \$1.3 Billion More Sought in Foreign Aid // Washington Post, December 29, 1986. – P. A13.
12. Apple R. W. Party in the Spotlight: A Vulnerable Incumbent A Limping Bush Arrives at the Convention Without Reagan's 1984 Aura of Inevitability // New York Times, August 18, 1992. – P. A1.

Худольні А.А. Особливості влади і риторики американських президентів

Провантисація влади і риторики американських президентів. Розглядаються особливості влади американських президентів, зокрема Г. Трумєна і Джорджа Д. Буша – молодшого. Описано вплив політичної риторики президентів США на виконання політичних завдань на прикладі 1940–2000 років. Проаналізовано політичні ініціативи американських президентів, риторику і методи їх виконання щодо зброї.

Ключові слова: риторики, влада, виконання політичних завдань, політична діяльність президентів.

Khudolny A.A. Peculiarities of Power and Rhetoric of American Presidents

The article deals with American presidents' responsibilities. Presidents distinguished in the history of American history, Earl H. Truman up to G. Bush junior, are described. Comparison between rhetoric and power from 1940 to 2000 is analyzed. Political views of American leaders, their rhetoric and profits of their political activity are studied and described.

Key words: rhetoric, power, foreign policy, war, responsibilities, presidential activity.